

RECENZII

Ungaria lui Orbán

(Orbán's Hungary)

Paul Lendvai, *Ungaria lui Orbán*, Editura Polirom, Iași, 2017, 237 p.

Ca un meteor pe cerul politicii maghiare, așa este caracterizată ascensiunea politică a lui Viktor Orbán, primul ministru ce conduce Ungaria cu o mână de fier, din 2010, moment în care Fidesz a obținut victoria în alegerile legislative.

Noua eră în care a intrat Ungaria, dar mai ales cariera, personalitatea și viziunea despre lume ale lui Orbán sunt principalele teme pe care istoricul și comentatorul politic Paul

Lendvai le tratează în lucrarea sa *Ungaria lui Orbán*, apărută anul acesta la Editura Polirom, în traducerea Mariei-Magdalena Anghelescu.

Autorul pune un accent deosebit pe rolul elementului personal atunci când explică evoluția uimitoare a politicianului maghiar, provenit dintr-un mediu marginalizat social. Copilăria trăită în sărăcie, mai întâi în micul și dezolantul sat Alcsútdoboz, aflat la 50 de km de Budapesta iar apoi în Felcsút, anii de liceu și pasiunea pentru fotbal sunt atent analizate de istoricul maghiar. Un interes deosebit este acordat prietenilor pe care Orbán le-a legat un timpul studenției. Cercul foarte restrâns de prieteni din jurul acestuia constituie nucleul compact de putere în statul maghiar, datorită loialității personale necondiționate față de leadershipul lui Viktor Orbán. Și dacă loialitatea absolută a fost răsplătită de către politicianul maghiar cu funcții cheie în administrație sau economie, „trădarea” a fost întot-

deuna privită de către acesta drept o declarație de război. Exemplul cel mai clar este cel al rupturii de Lajos Simicska, „mafiotul general”, cel mai vechi prieten al lui Orbán, „arhitectul mereu active în fundal al aceluiași imperiu al finanțelor, construcțiilor și mass-media care a făcut în primul rând posibilă poziția de putere neîngrădită a lui Orbán”. Fără Simicska, Orbán nu ar fi devenit premier, iar Simicska fără Orbán nu ar fi ajuns niciodată miliardar. Relații de prietenie bazate pe o filosofie de tipul: „totul sau nimic”. Pentru că Viktor Orbán pare că nu acceptă nici un fel de compromis.

Profesionistul în PR, cum îl numește Lendvai, a mutat pe tabla de șah întotdeauna după un calcul „lipsit de principii”. La nici 30 de ani, după cum observă istoricul maghiar, Orbán își urmărea ferm scopul, acela de a dobândi control total asupra Fidesz. Și nu s-a oprit aici.

Talentul înnăscut pentru intrigi, abilitatea oratorică sau cinismul politic reprezintă o dimensiune a succesului politicianului maghiar. Paul Lendvai merge însă în profunzime, căutând atent explicațiile vulnerabilității Ungariei în fața campaniei lui Orbán de acaparare a puterii.

Astfel lucrarea acordă o atenție deosebită „falimentului” stângii maghiare, nostalgiei după era lui Janos Kadar dar și traumei numită Trianon, factori determinanți care i-au asigurat lui Viktor Orbán succesul politic.

Prin acestea cartea lui Paul Lendvai depășește statutul de simplă biografie a politicianului maghiar fiind mai degrabă o analiză profundă a circa 30 de ani de politică maghiară.

Adrian TOMPEA